

Sprawozdanie z sympozjum naukowego o św. Brunonie. Elk, 25 maja 2007 r.

25 maja 2007 r. w Elckim Centrum Kultury w Elku odbyło się sympozjum naukowe poświęcone życiu i działalności św. Brunona. Konferencję zorganizował bp Romuald Kamiński przy współpracy Diecezjalnego Komitetu Obchodów Jubileuszu 1000-lecia Śmierci Św. Brunona z Kwerfurtu. Na program spotkania złożyły się cztery referaty i dyskusja, koncentrujące się wokół zagadnień związanych ze św. Brunonem. W sympozjum udział wzięli m. in. bp Jerzy Mazur, profesorowie i klerycy Wyższego Seminarium Duchownego w Elku, siostry zakonne, przedstawiciele samorządu elckiego i giżyckiego oraz zaproszeni goście, łącznie ok. 200 osób.

Spotkanie otworzył bp Romuald Kamiński – przewodniczący Diecezjalnego Komitetu Obchodów Jubileuszu 1000-lecia Śmierci św. Brunona z Kwerfurtu. Na wstępie przywitał wszystkich uczestników, poczym zarysował tematykę sympozjum. Powiedział m. in., iż „główne uroczystości milenijne w diecezji elckiej będą miały miejsce w 2009 r. i połączone zostaną z Konferencją Episkopatu Polski. W przygotowania jubileuszu 1000-lecia męczeńskiej śmierci św. Brunona włączy się Kościół ewangelicki oraz państwa sąsiadujące: Litwini, Czesi, Niemcy, Białorusini, Ukraińcy (...). Poprzez to sympozjum chcemy przybliżyć naszemu społeczeństwu postać i misję św. Brunona, aby jeszcze lepiej przygotować się na czekające nas uroczystości”.

Pierwszy referat, zatytułowany „Europa czasów św. Brunona (Uwarunkowania polityczno-społeczne”, wygłosił mgr Andrzej Zdanowski, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 9 w Elku i jednocześnie członek Mazurskiego Towarzystwa Naukowego. Przedstawił on m. in. gospodarkę, kulturę, kraje, które odwiedził św. Brunon, oraz pokrótce scharakteryzował społeczeństwo europejskie X i XI wieku. Próbował też ustosunkować się lansowanej nieraz tezy, iż czasy średniowiecza to wieki ciemne i zacofane.

Drugi referat wygłosił ks. dr Wojciech Guzewicz, wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego w Elku, omawiając temat „Chryścianizacja Europy Środkowej”. W swoim wystąpieniu wskazał na czę-

sto pomijane w książkach wątki historyczne. Mówił: „Zetknięcie się z cywilizacją zachodnią ludów Europy Środkowej spowodowało m. in. proces adaptacji kulturowej, „doganiania” Europy Południowej i Zachodniej oraz wykrystalizowania się bytów państwowych [...]. Tym plemionom, które z różnych przyczyn nie zbudowały własnych państw, przedziej czy później zagroziła utrata własnej odrębności, a w konsekwencji zagłada”. Prelegent zwrócił uwagę, że warunkiem przetrwania, w ramach rodzimych struktur społecznych i politycznych, było przyjęcie wiary chrześcijańskiej i utworzenie bytu państwowego. Ciekawostką może być informacja, że ludy plemienne chrzczono grupami, którym nadawano jedno imię, np. Jan z Ełku. Dzięki temu nowo ochrzczeni mogli zapamiętać nowe imię. Proces chrystianizacji, mówca określił, jako światło wiary, które zabłyśło nad naszą ziemią.

Po krótkiej przerwie na „coś słodkiego” nastąpił kolejny wykład. Został on zatytułowany: „Święty Brunon – życie i działalność”, a mówca był mgr Władysław Markowski, nauczyciel historii z I LO w Ełku. Prelegent przedstawiając życie i działalność św. Brunona podkreślił, że „Święty pracę wyżej cenił od odpoczynku. Od wczesnych lat szkolnych, Brunon wykazywał się sumiennością i pilnością”. Przyglądając się życiu św. Męczennika, można zauważyć, jak idzie śladami św. Wojciecha. Zaczynając od szkoły w Magdeburgu, przez zakon, wyprawy misyjne, aż po śmierć męczeńską. Wielokrotnie padały słowa o domniemanym miejscu śmierci męczeńskiej św. Brunona. Niestety na ten temat nadal będą toczyły się spory. Okoliczności śmierci tego Męczennika znamy przede wszystkim z trzech źródeł. Jednym z nich jest opis współtowarzysza misji św. Brunona – Wiperta, który wskazał Prusy, jako miejsce śmierci św. Brunona. Piotr Damiani, również wymienia Prusy. Natomiast Thietmar wskazał na pogranicze Rusi i Litwy. Na podstawie istniejących dokumentów można też przyjąć, że ostatnia misja św. Brunona, była na terenach Jaćwierz.

Wystąpienia prelegentów zakończył wykład dra Macieja Abrosiewicza z Wyższej Szkoły Suwalsko-Mazurskiej na temat kulturowego wymiaru życia i misji św. Brunona, ze szczególnym uwzględnieniem zabytków i piśmiennictwa. Wśród pamiątek piśmienniczych prelegent wymienił m. in. kalendarze liturgiczne, oficja brewiarzowe, a także literaturę współczesną, natomiast omawiając zabytki wskazał na ikonografię, budownictwo sakralne, witraże, rzeźby, polichromię. Ubogaceniem wykładu było pokazanie niektórych tych dzieł techniką elektroniczną.

SPRAWOZDANIA

Po wykładach nastąpił panel dyskusyjny, który prowadził ks. dr. W. Guzewicz. Głos zabierali tu m. in. ks. dr Zdzisław Mazur z Giżycka, Waław Strażewicz – starosta giżycki oraz ks. dr Jan Skorupski z Ełku. Niezależnie od kwestii spornych wszyscy zauważyli odradzający się kult św. Brunona i jego ogromną rolę w dziejach chrystianizacji północno-wschodnich terenów Polski.

Na zakończenie obrad bp Kamiński podziękował prelegentom za wprowadzenie uczestników w świat i życie św. Brunona. Powiedział też: „Święty Brunon jest twórcą czystych misji. Jako misjonarz szedł z czystą intencją głoszenia Ewangelii”. Zachęcał uczestników do włączenia się w przygotowania milenijne. Wyraził pragnienie, byśmy za przykładem tego Patrona, dawali swoim, życiem świadectwo Prawdzie. Niech zbliżający się jubileusz 1000-lecia śmierci męczeńskiej św. Brunona będzie odnową Jego czci i kultu.

Ks. Wojciech Guzewicz